

Afdeling der Toegepaste Wiskunde

Kenmerk : NWM/toets/BJG/T1-131203

Datum : 1 december 2013

Numerieke Wiskunde en Modelleren (154027)

deeltoets 1 , 3 december 2013 , 14:00 – 15.30 uur.

Vermeld a.u.b. uw studentnummer op het tentamenformulier.

Motiveer al uw antwoorden zorgvuldig.

- (a) Geef de uitdrukking voor het conditiegetal van het probleem: “bereken de waarde van de functie f in een bepaald punt x ”?
- (b) Bereken het conditiegetal indien f gegeven wordt door

$$f(x) = \tan((x + 1)^2)$$

- (c) Stel dat we de waarde $x = 0.123$ verkregen hebben uit een meting, maar dat er mogelijk een absolute fout van 0.004 op zit. Nu willen we $f(x)$ bepalen.
  - Hoe groot is in dit geval het conditiegetal?
  - Wat kunt u uit (c1) concluderen omtrent de relatieve fout die mogelijk gemaakt wordt in het berekenen van $f(x)$ bij dit meetpunt?
- Met behulp van een numeriek integratieproces vinden we voor een zekere integraal I de volgende benaderingen $I(h)$ bij diverse stapgroottes h :

h	$I(h)$
1/2	3.26914555200204
1/4	3.26485038742132
1/8	3.26459370399133
1/16	3.26457783407070

- Bepaal de (geheeltallige) orde p van dit proces op grond van de waarden in de tabel, m.a.w. bepaal de waarde van p in de uitdrukking $I(h) = I + ch^p + O(h^{p+1})$, $p \in \mathbb{N}$.
  - Voer één extrapolatie uit om een betere benadering voor I te bepalen, inclusief foutschatting.
- We beschouwen het randwaardeprobleem:

$$y''(x) = (x^2 + y^2(x)) \tag{1}$$

met randcondities

$$y(1) = 1, \quad y(3) = 0. \tag{2}$$

We kiezen een uniform rooster op het interval $[1, 3]$ bestaande uit $n + 1$ punten, met onderlinge afstand h . De roosterpunten noemen we $x_k, k = 0, \dots, n$, met $x_0 = 1, x_n = 3$. De bijbehorende $n + 1$ waarden y_k zijn benaderingen van $y(x_k)$.

- (a) Laat zien dat de centrale differentie

$$(\delta_2(y))_k = \frac{1}{h^2}(y_{k+1} - 2y_k + y_{k-1})$$

de tweede afgeleide $y''(x_k)$ in het punt x_k met tweede orde nauwkeurigheid benadert.

- (b) Bepaal de differentievergelijkingen die de vergelijking (1) in x_1 en x_{n-1} benaderen. Formuleer uw antwoord in termen van $\{y_k\}$ en gebruik de randcondities in (2).
- (c) Beschrijf het lineaire stelsel vergelijkingen dat moet worden opgelost om de waarden $\{y_k\}$ te verkrijgen.

De waarden van de opgaven: opg. 1: 1/2 punt, opg. 2: 1/2 punt, opg. 3: 1/2 punt, dus in totaal 1 1/2 punt. Deze deoltoets is met goed gevolg afgerond als tenminste 3/4 punt is behaald.
